

Xalqımız öz mədəniyyəti, incəsənəti, milli-mənəvi dəyərləri ilə dünyada tanınmışdır. Milli-mənəvi dəyərlərimizin kökləri çox-çox qədim zamanlara gedib çıxır. XX əsrin 70-ci illərindən xalqımızın mədəni həyatında yeni dövr başlanmışdır. Bu, ulu öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olan dövrdür. Ulu öndər deyirdi: “Xalq bir çox xüsusiyyətləri ilə tanınır, sayılır və dünya xalqları içərisində fərqlənir. Bu xüsusiyyətlərdən ən yüksəyi, ən böyüyü mədəniyyətdir”. Ona görə də ulu öndər hakimiyyətdə olduğu bütün dövrlərdə xalqın mədəniyyətinin inkişafını diqqət mərkəzində saxlamışdır.

Heydər Əliyev mədəniyyəti xalqın böyük sərvəti hesab edirdi. Biz xoşbəxt nəsil ki, Heydər Əliyevlə bir epoxada yaşamaq bizə nəsib oldu və ulu öndərin

mədəniyyətimizə, incəsənətimizə göstərdiyi böyük qayğıya şahidlik etdik.

Mədəniyyət və incəsənət sahəsində çalışan insanlar ulu

öndəri böyük ehtiramla yad edirlər. Azərbaycan mədəniyyətinin görkəmli xadimləri heç zaman Heydər Əliyev dövründə olduğu qədər tanınmamışlar. Heydər Əliyev mədəniyyətimizi yaradan, onu inkişaf etdirən insanların əməyini yüksək qiymətləndirir, onların daim qayğısını çəkirdi. Belə sənətkarları sadalamaqla qurtaran deyil. Azərbaycanın müqtədir sənətkarları sovet dövründə məhz Heydər Əliyevin qayğısı sayəsində Sosialist Əməyi Qəhrəmanı kimi yüksək fəxri ad almışlar. Heydər Əliyev bəstəkarların, kinematoqrafçıların, teatr xadimlərinin,

rəssamların qurultaylarında, konfranslarında iştirak edirdi, onun dərin məzmunlu nitqi iştirakçıların alqışları ilə qarşılanırdı. Bu böyük dövlət xadiminin hər çıxışı mədəniyyətin bir sahəsinin gələcək inkişaf proqramına çevrilirdi.

Ulu öndər Azərbaycanda rəssamlığın, heykəltəraşlığın inkişafına böyük qayğı ilə yanaşırdı. Rəssamlarımız, heykəltəraşlarımız ümummilli liderimiz Heydər Əliyevi özlərinin hamisi hesab

da mənəvi körpünün artıq arzulan səviyyədə möhkəmləndirildiyini nümayiş etdirməkdədir.

Ölkəmiz müstəqillik qazandıqdan sonra mədəniyyətimiz bir müddət böyük çətinliklər qarşısında qalsa da, Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə qayıdışı Azərbaycan mədəniyyətinin də tərəqqisinə yeni təkan verdi. Sosial problemlər ucbatından xarici ölkələrə üz tutan sənət adamları Vətənə döndülər, onlara xüsusi qayğı göstərilməyə

Azərbaycan kinosunun böyük bir inkişaf dövrü Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Bizə yaxşı məlumdur ki, bir sıra filmlərimizin yaranmasında ulu öndərin şəxsi təşəbbüsü olmuşdur. “Uzaq sahillərdə”, “İstintaq”, “Bir cənub şəhərində”, “Nəsimi”, “Babək” filmlərinin yaranmasında, sovet senzurasından keçməsinə Heydər Əliyevin rolu danılmazdır.

Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlişi ilə dondurulmuş kino istehsa-

heykəllər ucaldılmış, bir-birindən dəyərli portretləri yaradılmışdır. Mən heykəltəraş olaraq ulu öndərin heykəllərinin müəllifiyəm. Ulu öndər haqqında 12 seriyalı sənədli film çəkilmişdir. “General”, “Birinci”, “Moskva, Kreml”, “Əsl məhəbbət haqqında”, “Lider”, “Tale”, “Bir həsədin tarixi”, “Professional”, “Patriot”, “Xüsusi təyinat” kimi filmlər bu böyük şəxsiyyətin həyat və fəaliyyətinin çox uğurlu ekran versiyasıdır.

Ulu öndər mədəniyyəti xalqın böyük sərvəti hesab edirdi

edirdilər. Görünür, Heydər Əliyevin Azərbaycan Sənaye İnstitutunun memarlıq fakültəsində təhsil alması (1939-1941) da burada rol oynamışdır.

Ulu öndər bu sənət sahiblərinin yaradıcılıq şəraitinin yaxşılaşdırılması barədə çox düşündü. Müdrik dövlət rəhbəri əllinci illərin sonlarında paytaxtın İnşaatçılar prospektində tikilən “Rəssamlar evi”ndəki emalatxanaların sənət adamlarına azlıq etməsindən də yaxşı xəbərdar idi. Odur ki, bu işi genişləndirməyə qərar verdi. Bundan sonra Əhmədli yaşayış massivində və 4-cü mikrorayonda emalatxanalar üçün iki beşmərtəbəli dörd bloklu bina inşa olunub rəssamların ixtiyarına verildi. İndi bu binalarda 300-dək rəssam və heykəltəraş yaradıcılıqla məşğuldur. Müstəqillik illərində isə Prezident Heydər Əliyev həmin emalatxanaların pulsuz olaraq rəssamların mülkiyyətinə verilməsi üçün sərəncam imzaladı. Bu, heç şübhəsiz, ölkə başçısının yaradıcı insanlara böyük qayğısının təzahürü idi.

Bu sahədə yeni sənətçilərin yetişdirilməsi ulu öndərin diqqət mərkəzində olan məsələlərdən idi. Bakıda Rəssamlıq Kolleji və Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti mövcud olsa da, o, uzun illər idi ki, paytaxtda gənclərə akademik vərdişləri aşılayan ali təhsil ocağının açılmasını arzulayırdı. Nəhayət, bu istəyini 2000-ci ildə gerçəkləşdirə bildi. Həmin ildən fəaliyyətə başlayan Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyası ötən müddətdə yetişdirdiyi istedadlı tələbələrle yaradıcı nəsillər arasın-

başlandı. Bağlanmış teatrlar, kitabxanalar, muzeylər öz qapılarını yenidən tamaşaçıların üzünə açdı.

Ulu öndər deyirdi: “Mədəniyyət uşaq kimidir. Həmişə tumar və qayğı istəyir. O həssasdır, əlinin tumarı, ürəyinin qayğısı azca azalan kimi o hiss edir, kəsir, inciyir. Siyasi rəhbər, dövlət xadimi, ölkə başçısı bunu bilməlidir, bir an yadından çıxarmamalıdır”.

Sənətkarların milli mədəniyyətimizin inkişafı naminə göstərdiyi xidmətlər də Heydər Əliyevin nəzərindən qaçmamış və onların xatirəsi layiqincə əbədiləşdirilmişdir. Bu gün Bakının və digər yaşayış məntəqələrinin küçələri Sultan Məhəmməd, Əzim Əzimzadə, Səttar Bəhlulzadə, Kazım Kazımzadə, Tələt Şıxəliyev, Salam Salamzadə və digər sənətkarların adını daşıyır.

Bakı kimi böyük bir şəhərdə müasir tələblərə cavab verən sərgi salonunun yoxluğunu qəbul edə bilməyən Heydər Əliyev, ilk növbədə, belə bir mədəniyyət mərkəzinin yaradılmasına qərar verdi. Yeni sərgi salonları, muzeylər yaradıldı.

Ulu öndər təkcə rəssamlıq sənətinin deyil, digər incəsənət sahələrinin də inkişafının böyük himayədarı olmuşdur. Musiqi sənətimizin inkişafına xüsusi qayğı ilə yanaşan ulu öndərin sərəncamı ilə 24 bəstəkar və musiqişünas Prezident təqaüdü verildi. Onların bir çoxu “Şöhrət” ordeninə layiq görüldü. Sonralar Arif Məlikov, Müslüm Maqomayev, Zeynəb Xanlarova, Həbil Əliyev, Arif Babayev kimi musiqi xadimləri “İstiqlal” ordeni ilə təltif olundular.

Li bərpa edildi, “Azərbaycanfilm”in fəaliyyətində canlanma hiss edilməyə başladı. Dövlət sifarişi ilə filmlərin istehsalı kino xadimlərini yenidən fəaliyyətə qaytardı.

Teatrlarımız öz fəaliyyətini genişləndirdi. Heydər Əliyev teatrı çox sevirdi. O, həmişə tamaşadan sonra yaradıcı kollektivlə görüşür, onlara öz tövsiyə və tapşırıqlarını verirdi. Bu görüşlər sənət adamlarının məsuliyyətini artırır, onları öz qüvvələrini səfərbər etməyə istiqamətləndirirdi.

Azərbaycanın qədim şəhərsalma ənənələrini özündə ehtiva edən İçərişəhərin Şirvanşahlar Saray Kompleksi ilə birgə UNESCO-nun Maddi İrs Siyahısına daxil edilməsi böyük tarixi hadisə idi.

Azərbaycan mədəniyyətinin təbliğini həmişə diqqət mərkəzində saxlayan ulu öndərin hakimiyyəti illərində çox səmərəli tədbirlər reallaşdırılıb. Ümummilli lider Azərbaycanın sivil dünya ilə integrasiyasına, xalqların iqtisadi-siyasi, humanitar yaxınlaşmasına dövlətçiliyi möhkəmləndirən, xalqı inkişaf etdirən ən vacib vəsaitlərdən biri kimi baxırdı. Və bu zaman dünya ilə dil tapmağın ən sinanmış və optimal yollarından biri olaraq, mədəni dəyərlərin qarşılıqlı dərkini və təbliğini əsas götürürdü. Bu mənada, xarici ölkələrdə keçirilən Azərbaycan mədəniyyət və incəsənət günləri, eyni zamanda, respublikamızda keçirilən belə tədbirlər mədəniyyətlərarası dialoqun inkişafına geniş yol açırdı.

Ulu öndərin fəaliyyəti incəsənətimizin bu gün ən dəyərli mövzudur. Bu böyük siyasət xadimə neçə-neçə əzəmətli

Heydər Əliyevin mədəniyyət siyasəti bu gün hörmətli Prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən çox ləyaqətlə davam etdirilir. 2003-cü ildən sonra Azərbaycanda Heydər Əliyevin mədəniyyətimizin inkişafı ilə bağlı ideyaları davamlı olaraq həyata keçirilir. Azərbaycanda mədəniyyətin müxtəlif sahələri – teatr, kino, kitabxana və muzey işinin inkişafı ilə bağlı qəbul olunan dövlət proqramları ölkəmizdə mədəniyyətin tərəqqisinə yeni stimül yaratmışdır.

Prezident İlham Əliyev ulu öndərin arzu və vəsiyyətlərini böyük ehtiramla həyata keçirir. Bəli, torpaqlarımız düşmənlərdən azad olundu. Bu, ulu öndərin ən böyük arzusu idi. Bu gün mədəniyyətimizin paytaxtı elan edilən Şuşa da azaddır. Ulu öndər deyirdi: “Şuşa Azərbaycanın ən əziz və böyük tarixi olan bir guşəsidir. Şuşanı yaradanlar, Şuşa şəhərini quranlar, Şuşa qalasını tikənlər Azərbaycan torpağının sahibləri olublar və Qarabağda Azərbaycan torpağının daim qorunması, saxlanması üçün Şuşa şəhərini, qalasını yaradıblar. Bu, Azərbaycan xalqının, əcdadlarımızın yaratdığı böyük abidədir, təkcə şəhər deyil, böyük bir tarixi abidədir.”

Bu gün ulu öndər Heydər Əliyevin nurlu ideyaları yaşayır, xalqımız bu ideyalardan güc alıb uğurlu sabaha doğru inamla gedir.

Ömər ELDAROV,
Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının rektoru,
akademik